



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2025 r. na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w sprawie W. M.

skazanego z art. 178a § 4 k.k. w zb. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

kasacji Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią

z dnia 30 grudnia 2024 r., sygn. akt II K 496/24,

**uchyla w całości zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Nakle nad Notecią do ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

Jacek Błaszczyk

Jarosław Matras

Andrzej Stępka

UZASADNIENIE

W.M. został oskarżony o to, że w dniu 11 października 2024 r. około godziny 07:00 w miejscowości N. na ul. G. na drodze publicznej, kierował pojazdem mechanicznym marki O. o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości, co potwierdziło badanie urządzeniem Alcoquant 6020+ z wynikami: I badanie o godzinie

07:06 wynik 0.53 mg/1, II badanie o godzinie 07:21 wynik 0,54 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, a czynu tego dopuścił się będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości i nie stosując się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami nr [...] z dnia 12.07.2011 r., tj. o czyn z art. 178a § 4 k.k. w zb. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Nakle nad Notecią na mocy wyroku z dnia 30 grudnia 2024 r., sygn. akt II K 496/24, uznał oskarżonego W.M. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia z tym ustaleniem, że był uprzednio prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości wyrokiem Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią z dnia 30.05.2011 r. w sprawie II K 239/11, tj. występku z art. 178a § 4 k.k. w zb. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. - i za to na mocy art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i art. 34 § 1 i § 1a pkt 1 k.k., art. 35 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k., skazał go na karę roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym. Na mocy art. 42 § 3 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, a na mocy art. 43a § 3 k.k. orzekł od niego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 złotych i zwolnił go od zapłaty kosztów sądowych w tym opłaty, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Przedmiotowy wyrok uprawomocnił się w dniu 8 stycznia 2025 r. bez postępowania odwoławczego (k. 39).

Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. powyższy wyrok zaskarżył Prokurator Generalny w zakresie zawartego w pkt. 1 jego części dyspozytywnej orzeczenia o karze, na niekorzyść skazanego W.M.

Na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 37a § 1 i 2 k.k., polegające na tym, że w związku z uznaniem oskarżonego W.M. za winnego popełnienia w dniu 11 października 2024 r. występku kwalifikowanego m.in. z art. 178a § 4 k.k., w miejsce kary pozbawienia

wolności przewidzianej w sankcji przepisu art. 178a § 4 k.k., będącego podstawą wymiaru kary, Sąd - przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k. - wymierzył oskarżonemu karę ograniczenia wolności, mimo iż zgodnie z dyspozycją art. 37a § 2 k.k., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 2600) i obowiązującym od dnia 1 października 2023 r., a więc zarówno w czasie popełnienia czynu, jak i w dacie wyrokowania w sprawie, przepisu art. 37a § 1 k.k. nie stosuje się m.in. do sprawców przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k.k.

Podnosząc powyższy zarzut, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Nakle nad Notecią do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się być w sposób oczywisty zasadna, a zatem zgodnie z treścią art. 535 § 5 k.p.k. należało uwzględnić ją w całości na posiedzeniu w trybie tego przepisu.

Zgodnie z art. 37a § 1 k.k., jeżeli przestępstwo jest zagrożone tylko karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, a wymierzona za nie kara pozbawienia wolności nie byłaby surowsza od roku, sąd może zamiast tej kary orzec karę ograniczenia wolności nie niższą od 4 miesięcy albo grzywnę nie niższą od 150 stawek dziennych, w szczególności, jeżeli równocześnie orzeka środek karny, środek kompensacyjny lub przepadek. Jednak § 2 tego przepisu wprowadza wyjątek od tej reguły stanowiąc, że przepisu § 1 nie stosuje się do sprawców określonych w art. 64 § 1 lub do sprawców, którzy popełniają przestępstwo działając w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, sprawców przestępstw o charakterze terrorystycznym i sprawców przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k.k. Artykuł 37a k.k. został zmieniony przez art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. (Dz. U. z 2022 r., poz. 2600).

Wskazany przepis w nowym brzmieniu wszedł w życie w dniu 1 października 2023 r., a więc przed popełnieniem zarzucanego oskarżonemu czynu (11 października 2024 r.) i obowiązywał w czasie wyrokowania w sprawie (30 grudnia 2024 r.).

W przedmiotowej sprawie oskarżony W.M. został skazany za przestępstwo kwalifikowane między innymi z art. 178a § 4 k.k., które zostało popełnione w dniu 11 października 2024 r. Przywołany przepis stanowił zarazem podstawę wymiaru kary ograniczenia wolności. Tymczasem, decydując o wymiarze tejże kary Sąd Rejonowy zastosował jednocześnie art. 37a § 1 k.k. Słusznie więc podnosi obecnie skarżący w kasacji, że przepis ten nie mógł mieć zastosowania w sprawie oskarżonego W.M., mimo, że przypisany mu czyn zagrożony jest karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat, a więc sankcją spełniającą formalnie kryterium z art. 37a § 1 k.k. Sprzeciwiało się temu bowiem jednoznaczne brzmienie art. 37a § 2 k.k., który stanowi katalog negatywnych sytuacji, ich wystąpienie pociąga za sobą niemożność orzeczenia kary innego rodzaju (grzywny bądź ograniczenia wolności) niż kara pozbawienia wolności, którą ustawowo zagrożone jest przestępstwo zarzucane oskarżonemu (*zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 stycznia 2025 r., V KK 534/24, LEX nr 3821915; z dnia 28 maja 2025 r., IV KK 150/25, LEX nr 3872367*).

W świetle powyższego nie budzi wątpliwości, iż doszło do rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 37a § 1 i 2 k.k., polegającego na tym, że w związku z uznaniem oskarżonego W.M. za winnego popełnienia w dniu 11 października 2024 r. występku kwalifikowanego m.in. z art. 178a § 4 k.k., w miejsce kary pozbawienia wolności przewidzianej w sankcji tego przepisu będącego podstawą wymiaru kary, Sąd – przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k. – wymierzył oskarżonemu karę ograniczenia wolności.

W rezultacie, Sąd Najwyższy uwzględnił kasację Prokuratora Generalnego wniesioną na niekorzyść skazanego i na mocy art. 537 § 2 k.p.k. uchylił w całości zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią i przekazał temu Sądowi sprawę do ponownego rozpoznania. Sąd Najwyższy uznał jednocześnie, że w realiach procesowych niniejszej sprawy celowym jest uchylenie wyroku w całości, nie zaś w deklarowanej przez skarżącego części, to jest, w zakresie li tylko kary.

Jacek Błaszczuk

Jarosław Matras

Andrzej Stępka

[WB]

[a.ł]

